

* de Officiis
lib. I. Cap.
XXII.

§. XIII. Quam vero & Christianos deceat, ut solliciti admodum sint, ne decori quoque leges temere violent, eleganter & accurate edisserit AMBROSIVS, * simulque exemplum praebebat, quo pacto, quae pulchra, quae honesta, & laude digna sint, Christiani sanctiori quadam ratione in omni vitae actu eprimere al-laborent. Hinc quo pacto & pertinax in familiari sermone cuitari, contentio, & disceptatio sine ira, suauitas sine amaritudine, monitio sine asperitate, hortatio sine offensione esse debeat, docet. Iudicat porro, quodnam colloquiorum inter Christia-nos debeat esse argumentum: sit igitur sermo huiusmodi de scripturis maxime &c. tandemque subiicit: habeat caput eius rationem, & finis modum. Sermo enim ta-diosus iras excitat. Quam vero indecorum, & cum omnis confabulatio habere solet incrementum gratiae, habeat naeuum offensionis?

§. XIV. Quod autem ad ea sermonis vitia attinet, quibus honesti quoque le-ges migrantur, grauissimum omnino est maledicentia: quam recte summo studio fugere docet CLEOBVLVS, commendans contra γλώσσαν ἑυφημον. Indo-lem autem κακολογίας accurate more suo delineat THEOPHRASTVS, * eam describens, quod sit: αἰγὼν τῆς ψυχῆς εἰς τὸ χεῖρον ἐν λόγοις: animi in deteriorem partem inclinatio inter loquendum. Quod eundo per actus praecipuos maledicorum pluribus demonstrat. Recte vero in ipsa mente, ut omnium vitio-um, ita huius quoque sedem quaerit. Namque maledicorum haec est indoles, ut si vel maxime illis proferre, quae sentiant, non licet, pessima tamen de omnibus co-gitent, dat, quae occasione in sermone proferant. Sed id quoque praeclare, quod κακολογία illi dicatur αἰγὼν, inclinatio siue certamen mentis. Namque quantumuis multa praesto sint ad excusandum; aut factum aliquod in meliorem interpretandum partem argumenta, maledicus tamen velut certamine quodam contra ea omnia nititur, & ista famae & existimationis propugnacula perumpit.

* ad Diogenis
Laertii l. c.

§. XV. Quae supersunt CLEOBVLI monita, indicasse sufficiat. Generatim offi-cia erga alios, sequentia nos docent: Iniustitiam fugiendam: si nihil agendum: ita, qui conuictis perstringuntur, non insultandum, inimicos quippe ex ea irrisione fieri: inanis & ingratus ne sis, aut iuxta lectionem MERICI CASAVBONI, gratus in il-los esto, a quibus didiceris. Patriae quoque nos vult habere rationem: ciuitati ea consulenda, quae sunt optima: sed & amicorum patiter ac inimicorum: amicos be-neficiis fouendos, ut amiciores sint: inimicos autem amicos faciendos: cauendam enim calumniam amicorum, insidiasque inimicorum fugiendas. Et iterum: inimici-tias soluendas. Maxime autem digna sunt, quae obseruentur, monita eius ad res matrimoniales & officia domestica spectantia: filias nuptui locari oportere aetate virgines, sed prudentia & sensu mulieres. Subiicit DIOGENES, eum per hoc docu-isse, virgines quoque erudiendas esse, quod quo pacto ex CLEOBVLI verbis se-quatur, non equidem percipio. Interim tamen nec inusitatum fuisse veteribus, e-rudire virgines, nec illos, qui hoc faciunt, vituperandos esse censeo. Extat tamen & aliud CLEOBVLI effatum, quo generatim liberos esse erudiendos praecipit. Eius-dem & haec sunt: Vxorem sibi parem eligendam. Nam si clariorem te duxeris, in-quit, affines dominos habebis. Cum vxore neque blanditiis agendum, neque praesen-tibus extraneis iurgandum. Illud quippe recordiam, hoc vero besaniam significare.

Famulum, cum ebrius est, non puniendum: videri enim id ebrii esse.